

JESAJA

Onvruchtbaarheid en vruchtbaarheid

God zoekt de vrucht van recht en
gerechtigheid die Israël niet voortbracht.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jesaja/onvruchtbaarheid-en-vruchtbaarheid

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Onvruchtbaarheid en vruchtbaarheid	2 min	5
2	Mensen voorgesteld als bomen	4 min	6
3	Volken als gevelde en juichende bomen	2 min	8
4	Gods volk als bomen van gerechtigheid	2 min	9
5	God zoekt goede vrucht bij mensen	5 min	10
6	Dorens als beeld van goddeloze mensen	2 min	13
7	Jothams gelijkenis van de bomenkoning	4 min	14
8	Volken en mannen voorgesteld als vrouwen	3 min	16
9	Oordeel en lijden als barensweeën	2 min	18
10	Israël baart wind in plaats van vrucht	3 min	19
11	God brengt Zelf de Messias voort	3 min	21
12	Geestelijke vrucht en de wijngaard	3 min	22
13	Israël kreeg alles om vrucht te dragen	2 min	24
14	Gods aanklacht tegen Zijn wijngaard	3 min	25

15	Gods roep en de vrije keuze van mensen	3 min	26
16	Gods soevereiniteit en menselijke keuzes	4 min	28
17	Oordeel over wijngaard en vijgenboom	3 min	30
18	Jezus als ware wijnstok en Israël	4 min	32
19	Profeten en Zoon door de pachters gedood	4 min	34
20	De gemeente moet gerechtigheid dragen	3 min	36
21	De Messias verzekert de beloofde vrucht	3 min	38
22	Groeiende vrucht en de komende oogst	3 min	40
	Om verder te lezen		41

1

Onvruchtbaarheid en vruchtbaarheid

Dit thema waar we nu aan toekomen, dat door heel Jesaja heen verweven is, is eigenlijk een van mijn favoriete motieven onder de verschillende thema's en motieven in Jesaja. Ik kijk er altijd naar uit om dit te bespreken, en ik weet niet eens zeker of ik je zou kunnen vertellen waarom. Ik weet niet wat het is waardoor dit iets met me doet, maar het is altijd een van mijn favoriete motieven geweest. Het is het motief van onvruchtbaarheid tegenover vruchtbaarheid.

Ik heb in onze vorige lezing terloops gezegd, toen we het hadden over het verbond en over God Die met Zijn volk trouwt, dat een van de voornaamste redenen waarom een man met een vrouw trouwde, was om een gezin te stichten, tenminste in die tijd, en dus om kinderen te krijgen. Een vrouw die geen kinderen kon krijgen en haar man geen erfgenamen voor het familiebezit kon geven, zou zich daarover schamen. Ze zou het gevoel hebben dat ze haar man had teleurgesteld. Dit was zelfs zo beschamend en zo tragisch dat een vrouw die haar man geen kinderen kon geven, hem zelf een andere vrouw kon aanbieden om kinderen te baren.

Dat zien we natuurlijk bij Abraham en Sara. Zij kon geen kinderen krijgen, dus zei ze:

Daarom zei Sarai tegen Abram: Zie toch, de HEERE heeft mijn baarmoeder gesloten, zodat ik geen kinderen kan krijgen. Kom toch bij mijn slavin; misschien zal ik uit haar nageslacht krijgen. En Abram luisterde naar de stem van Sarai.

GENESIS 16:2

Zo belangrijk was dit, en zo onlosmakelijk was het verbonden met het idee van een huwelijk: je zou vrucht dragen, kinderen krijgen, nageslacht hebben.

Natuurlijk waren Israël en bijna alle volken in die tijd agrarische samenlevingen die ook van de landbouw afhankelijk waren. Het idee van vruchtbaarheid komt naar voren wanneer we aan gewassen denken, en het komt naar voren wanneer we aan het krijgen van kinderen denken.

De beeldspraak van vruchtbaarheid en onvruchtbaarheid wordt in het boek Jesaja zowel op landbouw als op het baren van kinderen toegepast. Wat in het boek Jesaja heel duidelijk is, is dat God vrucht zoekt bij Zijn volk.

2

Mensen voorgesteld als bomen

Voordat we ingaan op de passages die rechtstreeks over het onderwerp vrucht spreken, moeten we beseffen dat mensen in de symboliek van het boek Jesaja en van andere profeten soms met bomen worden vergeleken. Niet alle bomen dragen vrucht, maar sommige bomen dragen natuurlijk wel vrucht. Daarom houdt dit verband met ons onderzoek naar het onderwerp onvruchtbaarheid en vruchtbaarheid. Dit heeft te maken met wat God bij Zijn volk zoekt. In sommige passages in Jesaja worden mensen met bomen vergeleken.

In Jesaja 7:2 staat:

Toen het huis van David verteld werd: Syrië is neergestreken op Efraïm, beefde zijn hart en het hart van zijn volk, zoals de bomen in het woud beven voor de wind.

JESAJA 7:2

Daarmee worden koning Achaz en zijn familie bedoeld.

De bomen van het bos bewegen heen en weer door de wind. Ik betwijfel beslist dat de mensen letterlijk heen en weer bewogen als bomen, maar zij waren diep geschokt. Ze hadden hun moed verloren. Het wordt vergeleken met bomen die door harde wind heen en weer worden geschud.

In hoofdstuk 10, vers 19, spreekt hij erover dat God Assyrië overwint. Hij beschrijft hoe hun strijdkrachten gedecimeerd en hun legers en bevolking tot bijna niets teruggebracht zullen worden. In die bewoordingen staat er in Jesaja 10:19:

En het overblijfsel van de bomen in zijn bos zal te tellen zijn, een jongen zou het aantal kunnen opschrijven.

JESAJA 10:19

Je zou kunnen zeggen: „Hoe weten we dat dit niet over letterlijke bomen gaat? Hoe weten we dat het niet gaat over het ontbladeren van het land of het omhakken van alle bomen?” Soms deden legers dat wanneer ze een land binnenvielen. Ze hakten alle bomen om en gebruikten het hout voor belegeringswerken en dergelijke, voor ladders en dat soort dingen, om over de muren heen te komen en een stad binnen te vallen. Josephus zegt zelfs dat de Romeinen, toen zij tegen Jeruzalem optrokken, alle bomen in de wijde omtrek omhakten. Hij zegt dat wat er voordien als bossen en parken had uitgezien, niet meer dan een kale woestijn was nadat de Romeinen alle bomen hadden omgehakt.

Dus hoe weten we dat het hier niet daarover gaat? Misschien hebben de indringers, de Babyloniërs die Assyrië binnenvielen, al hun bomen omgehakt. Maar dat is niet zo, want dezelfde gedachte wordt enkele verzen later, aan het einde van het hoofdstuk, verwoord. In de verzen 33 en 34 staat:

Zie, de Heere, de HEERE van de legermachten, zal met geweld de takken afhouden; de statige woudreuzen zullen worden omgehakt, en de hoge bomen neergeworpen. Hij zal het struikgewas in het woud weggappen met het ijzer, en de Libanon zal vallen door de Machtige.

JESAJA 10:33-34

Een grote tak is natuurlijk een tak van een boom. Er staat:

Mensen die hoog in aanzien staan, worden neergehaald en hoogmoedige mensen worden vernederd. Hij hakt het struikgewas in het bos om met een ijzeren bijl en de machtige bomen van de Libanon komen ten val.

Hij geeft aan wie die hoogopgeschotenen zijn die omgehakt zullen worden. Het woord „omhakken” is een werkwoord dat spreekt over het vellen van een boom of het met een bijl in stukken hakken van hout. De hooggeplaatsten zullen met de bijl worden geveld. Ze zullen worden omgehakt. Hij geeft aan dat de hoogmoedigen de trotse mensen zijn. Dat is het thema. Als we het hele hoofdstuk 10 zouden lezen, wat we bij een andere gelegenheid zullen doen, zouden we ontdekken dat Gods grote bezwaar tegen de Assyriërs, en datgene wat het oordeel over hen zal brengen, hun hoogmoed en arrogantie is.

Hij vergelijkt hen dus met trotse bomen van de Libanon. Ze zijn hoogmoedig en ze zullen als bomen worden omgehakt. Er wordt gezegd dat er maar weinig bomen zullen overblijven, zo weinig dat een kind ze zou kunnen tellen. Dat is vermoedelijk een kind dat nog niet erg ver kan tellen.

3

Volken als gevelde en juichende bomen

In hoofdstuk 14, vers 8, gaat het over de val van Babylon, en daar staat:

Zelfs de cipressen verblijden zich over u. De ceders van de Libanon zeggen: Sinds u daar geveld ligt, klimt niemand omhoog om ons om te hakken.

JESAJA 14:8

Nu wordt Babylon vergeleken met een boom die is omgehakt, of in elk geval wordt Babylon vergeleken met een houthakker die bomen omhakt. De volken die eerder door hem bedreigd waren, verheugen zich er nu over dat Babylon ten val is gekomen, omdat niemand anders hen, deze bomen, meer komt omhakken. Commentatoren zeggen dat de cipressen en de ceders van Libanon Israël en Syrië vertegenwoordigen. De twee volken die door Babylon verslagen waren, worden door de val van Babylon in het gelijk gesteld. Het is alsof de bomen zich daarover verheugen. De mensen worden natuurlijk met bomen vergeleken.

Zo staat er ook in Jesaja 55 vers 12, in een Messiaanse passage:

Want in blijdschap zult u uittrekken en met vrede voortgeleid worden. De bergen en de heuvels zullen voor uw ogen uitbreken in gejuich en alle bomen van het veld zullen in de handen klappen.

JESAJA 55:12

Nu klappen de bomen in hun handen en verheugen de bergen zich. Je zou kunnen zeggen: „Hier worden mensen niet echt met bomen vergeleken. Het is meer zo dat bomen met mensen worden vergeleken.” Het kan gewoon dichterlijke taal zijn over bergen en bomen en vogels en

allerlei dingen die zich verheugen, en dat kan het zeker zijn. Als je zegt dat bomen in hun handen klappen, stel je bomen als mensen voor. Bomen hebben niet werkelijk handen. We zouden ons kunnen voorstellen dat bomen met hun takken klappen, maar dat zijn geen handen. Het is dus niet letterlijk. We zouden uiteraard kunnen zeggen dat bomen met mensen worden vergeleken, en niet andersom.

4

Gods volk als bomen van gerechtigheid

Misschien. Maar Jesaja noemt mensen op sommige plaatsen uitdrukkelijk bomen, en dit zou kunnen gaan over mensen die zich verheugen, terwijl ze met bomen worden vergeleken. In Jesaja 61 vers 3 staat bijvoorbeeld dat Christus het aangename jaar van de Heere uitroept om hen die in Sion treuren te troosten:

om aangaande de treurenden van Sion te beschikken dat hun gegeven zal worden sieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een benauwde geest, opdat zij genoemd worden eiken van de gerechtigheid, een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken.

JESAJA 61:3

Dat wil zeggen: de kinderen van Sion. Hier is het dus tamelijk ondubbelzinnig. De kinderen van Sion, Gods volk, worden bomen van gerechtigheid genoemd. „Bomen van gerechtigheid” duidt ongetwijfeld op fruitbomen waarvan de vrucht gerechtigheid is. In Jesaja 5, waar we later naar zullen kijken, wordt Israël vergeleken met een wijngaard en een wijnstok waarvan God vrucht zocht. In Jesaja 5 vers 7 staat in dat verband, waarin Israël een wijnstok is, dat de vrucht die God zocht recht en gerechtigheid was. In de beeldspraak van de wijngaard wordt Israël dus geacht vrucht voort te brengen. De vrucht waar Hij werkelijk naar zoekt, is geestelijk. Het is recht en gerechtigheid.

Nu wordt Gods volk gezien als bomen van gerechtigheid. Dat zou kunnen betekenen: bomen die de vrucht van gerechtigheid voortbrengen waarnaar God heeft gezocht. Hoe dan ook, of dat nu precies de nuance is of niet, we zien dat hier ondubbelzinnig naar mensen wordt verwezen

met het beeld van bomen. Niet alleen bomen, maar elke plant die vrucht voortbrengt, want God zoekt vrucht. Wat Hij zoekt is geestelijke vrucht, maar die wordt voorgesteld met het beeld van gewone vruchten van een boom of van een wijnstok.

5

God zoekt goede vrucht bij mensen

Waarschijnlijk is Jesaja 5, dat ik zojuist noemde, de belangrijkste passage hierover. Daar moeten we naar kijken, want ten eerste komt die vroeg in het boek en zet die de toon voor Gods verlangen naar vrucht. Daar zien we heel duidelijk dat mensen worden vergeleken met een plant die vrucht voortbrengt, of dat zou moeten doen. We zullen op een bepaald moment dit hele hoofdstuk, of dit hele gedeelte, bekijken, maar nu alleen vers 7:

Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.

JESAJA 5:7

Hij bedoelt Zijn wijnstok. Hij zoekt druiven. Die staat in een wijngaard. De plant bestaat uit de mannen van Juda.

Mensen worden dus niet alleen met bomen vergeleken, maar ook met een wijnstok. In elk geval is het idee dat mensen geacht worden een bepaalde soort vrucht voor God voort te brengen. Hij zegt dat Hij recht zocht. Dat is de vrucht die Hij zocht. De druiven die Hij zocht, waren recht, maar wat Hij in plaats daarvan vond, was onderdrukking. Hij zocht gerechtigheid, maar in plaats daarvan vond Hij geween, het geween van mensen die werden onderdrukt.

Dit idee dat mensen bomen of vruchtdragende planten zijn, komt vaak voor in het Nieuwe Testament. Je kent de bekende uitspraak van Jezus:

Aan hun vruchten zult u hen herkennen. Men plukt toch geen druif van doornstruiken of vijgen van distels?

MATTHEÛS 7:16

Hij heeft het over mensen, over de vrucht die zij voortbrengen, en Hij vergelijkt hen met bomen. Johannes de Doper doet dat trouwens ook. In Mattheüs 3 vers 10 zegt Johannes de Doper:

De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

MATTHEÛS 3:10

De betekenis van deze uitspraak in deze context is dat God nu in het land Israël een oordeel voltrekt tussen de bomen die vrucht voortbrengen en de bomen die dat niet doen. Hij bedoelt daarmee de mensen, de Joden die vrucht voortbrengen en degenen die dat niet doen. Hier wordt onderscheid gemaakt tussen het overblijfsel in Israël en de afvalligen in Israël. Het overblijfsel zal gespaard worden, maar de vruchteloze bomen zijn de afvalligen. Zij zullen worden omgehakt.

Je herinnert je misschien dat Jezus in Lukas 23 daadwerkelijk Zijn kruis de heuvel op droeg om gekruisigd te worden. In Lukas 23 vers 27 tot en met 31 staat:

Een grote menigte volgde Hem, onder wie vrouwen die om Hem rouwden. Jezus zei tegen hen dat zij niet om Hem moesten huilen, maar om zichzelf en hun kinderen. Er zouden dagen komen waarop men de onvruchtbaren gelukkig zou prijzen en tegen de bergen zou zeggen: Val op ons! Hij besloot: Als zij dit met het groene hout doen, wat zal er dan met het dorre gebeuren?

LUKAS 23:27-31

Dit is een raadselachtige uitspraak, maar het punt is dat de Romeinen dit bij Jezus deden, terwijl Hij een groene boom is, dat wil zeggen: een levende boom, een vruchtbare boom. Maar Israël was een droge, dode, vruchteloze boom. Wat zullen de Romeinen met hen doen? Zijn uitspraak komt hierop neer: als zij dit met Mij doen, wat zullen zij dan met jullie doen? Hij zegt: jullie hebben medelijden met Mij. Jullie zouden medelijden moeten hebben met jezelf en met jullie kinderen. Waarom? Omdat sommigen van hen en hun kinderen veertig jaar na dat moment nog in leven zouden zijn, wanneer de Romeinen zouden komen en Juda ergere dingen zouden aandoen dan wat zij op dat moment met Jezus deden. Hoewel het nauwelijks veel erger kon worden, gaf Jezus hiermee te kennen: jullie denken dat dit erg is. Wacht maar tot jullie zien wat ze met jullie doen.

Juda was een droge, vruchteloze boom en kwam daarom onder het oordeel. Jezus beschreef Zichzelf als een levende boom, een groene boom. Daarmee suggereerde Hij duidelijk dat Hij vrucht droeg, maar Israël niet.

In Mattheüs 7 vers 17 tot en met 19 zei Jezus:

Zo brengt iedere goede boom goede vruchten voort en een slechte boom brengt slechte vruchten voort. Een goede boom kan geen slechte vruchten voortbrengen en een slechte boom kan geen goede vruchten voortbrengen. Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

MATTHEÛS 7:17-19

Het is hetzelfde wat Johannes de Doper in hoofdstuk 3, vers 10 zei.

Zo zult u hen dus aan hun vruchten herkennen.

MATTHEÛS 7:20

Wie? Mensen, in dit geval profeten, valse profeten. Hij zegt dat je voor valse profeten moet oppassen. Je zult hen aan hun vrucht herkennen. Mensen worden vergeleken met bomen of planten die vrucht voortbrengen. Er zijn nog andere plaatsen in Mattheüs en elders.

6

Dorens als beeld van goddeloze mensen

In tegenstelling tot mensen die met vruchtdragende planten worden vergeleken, worden sommige mensen vergeleken met dorens en doornstruiken, die duidelijk geen vrucht dragen. Het zijn waardeloze planten, die het niet waard zijn om te blijven staan. Daarom worden ze altijd genoemd in verband met het feit dat ze op het punt staan verbrand te worden.

In Jesaja 9, vers 18, staat:

Want de goddeloosheid brandt als vuur, verteert dorens en distels, steekt het struikgewas in het woud aan, en ze gaan op in een wolk van rook.

JESAJA 9:17

Deze doornstruiken en dorens verwijzen volgens mij naar de goddeloze mensen, die tegenover vruchtbare mensen worden gesteld. God zoekt vrucht. Sommige mensen hebben voor God absoluut geen waarde, in die zin dat zij geen vrucht kunnen voortbrengen. Zij zijn niet beter dan onkruid.

In hoofdstuk 10, vers 17, staat:

Want het Licht van Israël zal worden tot een vuur, zijn Heilige tot een vlam, en die zal zijn distels en zijn dorens verbranden en verteren, in één dag.

JESAJA 10:17

Ook hier zijn dorens en doornstruiken volgens mij even symbolisch als bomen en wijnstokken. Ze verwijzen naar verschillende soorten mensen: degenen die wel vrucht voortbrengen en degenen die dat niet doen.

Kijk eens wat de schrijver van Hebreeën hierover zegt in Hebreeën 6. In Hebreeën 6 vers 7 en de daaropvolgende verzen staat:

Want de aarde die de regen indrinkt, die er dikwijls op valt, en die nuttig gewas voortbrengt voor hen door wie hij ook bewerkt wordt, ontvangt zegen van God.

HEBREEËN 6:7

Hier ligt de nadruk op de aarde die iets voortbrengt, en niet zozeer op wat er wordt voortgebracht. Mensen worden hier niet vergeleken met dorens en doornstruiken, maar aarde die dorens en doornstruiken voortbrengt, is onvruchtbaar. Het beeld van dorens en doornstruiken komt in Jesaja voor. Je zult het daar een aantal keren tegenkomen.

7

Jothams gelijkenis van de bomenkoning

Het doet me denken aan een gelijkenis in het Oude Testament, die in Richteren 9 werd verteld door de laatste nog levende zoon van Gideon, nadat Abimelech alle andere zonen had gedood. Abimelech was een zoon van Gideon, maar hij doodde zijn zeventig broers en slechts één ontsnapte. Deze overlevende zoon vertelde een gelijkenis om in wezen te veroordelen wat zijn broer had gedaan.

Abimelech wilde zichzelf koning over Israël maken. Israël had natuurlijk geen koning nodig. Hun vader Gideon had die eer geweigerd. Nadat hij de Midianieten had verslagen, boden ze Gideon het koningschap aan. Hij zei:

Maar Gideon zei tegen hen: **Ik zal niet over u heersen en ook mijn zoon zal niet over u heersen: de HEERE zal over u heersen.**

RICHTEREN 8:23

Maar toen Gideon eenmaal dood was, dacht zijn zoon Abimelech: „Het lijkt me eigenlijk wel wat om koning te zijn.” Daarom doodde hij zijn broers en liet hij zichzelf tot koning uitroepen. Hij huurde een aantal mensen in om hem tot koning uit te roepen.

Zijn enige overlevende broer, die ontsnapt was, Jotham, ging op veilige afstand een berg op. Vandaar riep hij naar de stad Sichem, die Abimelech koning had gemaakt, en vertelde deze gelijkenis. Die staat in Richteren 9:8. Hij zei:

Eens gingen de bomen op weg om een koning over zich te zalven. Ze zeiden tegen de olijfboom: Wees koning over ons!

RICHTEREN 9:8

Dat wil zeggen: heerschappij uitoefenen, over de bomen regeren.

De olijfboom weigert omdat hij zijn olie niet wil opgeven. Vervolgens vragen de bomen het aan de vijgenboom, maar ook die weigert omdat hij zijn zoete, goede vrucht niet wil opgeven. Op dit punt worden ze steeds minder kieskeurig. Ze gaan niet eens meer naar andere bomen. Ze gaan naar een wijnstok en zeggen: 'Regeer jij hier over de bomen.' Ze worden steeds wanhopiger.

Het is duidelijk dat ze niemand zover krijgen om mee te werken. Dus zeiden alle bomen vervolgens tegen de doornstruik, die onkruid is, een struik met doornen:

Kom dan en regeer over ons.

En de doornstruik zei tegen de bomen:

Als jullie mij echt als koning over jullie willen aanstellen, kom dan maar schuilen in mijn schaduw. Maar zo niet, laat er dan vuur uit de doornstruik komen dat de ceders van de Libanon verteert.

Dan legt hij de gelijkenis uit: Israël heeft Abimelech gevraagd hun koning te worden. Maar Israël heeft net zomin een koning nodig als bomen. Wat zouden bomen in vredesnaam met een koning moeten? Ze doen niets. Ze staan daar alleen maar. Ze hebben geen koning nodig. Het is belachelijk om te opperen dat bomen een koning nodig zouden hebben. En wanneer ze naar de olijfboom, de vijgenboom of de wijnstok gaan en vragen: 'Waarom word jij geen koning over ons?', zeggen die: 'Ik heb al iets nuttigs te doen. Ik breng al olijven, druiven of vijgen voort. Ik ben al iets waard. Ik hoef niet iets waardeloos te gaan doen, zoals koning over de bomen zijn.'

Alleen iets wat zelf al waardeloos is, zou met die positie instemmen. Een doornstruik heeft zelf geen waarde. Hij heeft niets te bieden. Daarom zou hij die positie misschien overwegen. Wat Jotham zegt, is dat Israël net zomin een aardse koning nodig heeft als de bomen. God is de Heerser. Niemand die de samenleving iets te bieden had, zou die positie ooit aanvaarden. Daarom wordt zijn broer Abimelech vergeleken met een doornstruik. De enige reden waarom hij koning van Israël wil zijn, is dat hij verder niets te bieden heeft. Hij is waardeloos. Daarom: ‘Ik heb vermoedelijk niets beters te doen. Ik word wel koning.’ Dat was niet precies de houding van Abimelech, maar dat is het idee. Het idee is dat fruitbomen waarde hebben en doornstruiken niet. Waarom? Omdat fruitbomen iets waardevols voortbrengen en doornstruiken niets voortbrengen. De doornen en distels in Jesaja zijn dus als die doornstruiken: waardeloze mensen.

8

Volken en mannen voorgesteld als vrouwen

Nu we dat gezegd hebben, moeten we ook bedenken dat vruchtbaarheid in Jesaja verband houdt met het baren van kinderen. De beeldspraak van het baren van kinderen is de vrucht van de moederschoot. God zoekt vrucht in de zin van nakomelingen van Zijn vrouw, de heilige natie Israël. Kinderen worden natuurlijk door vrouwen gebaard. Daarom worden mannen soms met vrouwen vergeleken. Ze worden vergeleken met planten die vrucht kunnen dragen. Ze worden vergeleken met vrouwen die vrucht kunnen dragen.

In Jesaja 19, vers 16, staat:

Op die dag zullen de Egyptenaren zijn als vrouwen. Zij zullen beven en angstig zijn voor de dreigend heen en weer bewegende hand van de HEERE van de legermachten, die Hij dreigend tegen hen heen en weer beweegt.

JESAJA 19:16

Dit gaat er niet specifiek over dat zij kinderen krijgen. Maar mannen, of Egypte als geheel — waarschijnlijk hun legers, hun koningen en de natie — worden hier met vrouwen vergeleken. Met andere woorden, mannen, waarschijnlijk de heersers van Egypte, worden met vrouwen

vergeleken omdat ze niet dapper zijn. Ze zijn niet krijgshaftig. Ze deinzen terug voor gevaar.

In Jesaja 3, vers 12, zegt hij:

De onderdrukkers van Mijn volk zijn kinderen, en vrouwen heersen over hen. Mijn volk, wie u leiden, misleiden u, en zij brengen de richting van uw paden in de war.

JESAJA 3:12

Commentatoren zijn het er niet over eens of Jesaja zegt dat er werkelijk vrouwelijke heersers in Israël waren. Een paar generaties vóór Jesaja was er inderdaad een. Athalia had zichzelf koningin gemaakt door haar kleinzonen, die de erfgenamen van de troon waren, te doden en haar heerschappij op te leggen, net zoals Abimelech in het boek Richteren had gedaan. Zij was een onrechtmatige heerser. Zij was de moeder van de vorige koning. Toen hij in de strijd stierf, wilde ze niet dat haar kleinzonen die positie kregen. Ze wilde die zelf. Daarom liet ze haar kleinzonen vermoorden en maakte ze zichzelf vervolgens koningin.

In dat geval regeerde een vrouw daadwerkelijk over Juda. Dat was enige tijd daarvoor, niet in de tijd van Jesaja. De meeste commentatoren denken echter dat hij zegt dat de mannen die over jullie regeren in wezen vrouwen zijn. Ze zijn slap, verwijfd en geen krachtige heersers. De mensen die jullie onderdrukken, zijn als kinderen. Hij zegt niet werkelijk dat het letterlijk kinderen of vrouwen zijn. Het is in wezen bedoeld als belediging voor de leiders, die in werkelijkheid mannen zijn, door hen met kinderen en vrouwen te vergelijken in plaats van met mannen.

9

Oordeel en lijden als barensweeën

Maar als het gaat om kinderen voortbrengen, komt de gedachte dat mannen of een volk kinderen voortbrengen zoals een vrouw dat doet een aantal keren voor. In hoofdstuk 13, vers 8, wordt een volk dat onder het oordeel ligt vaak beschreven alsof het in barensnood verkeert, zoals een vrouw met weeën. Dit gaat over het oordeel dat over Babylon komt. Er staat:

En zij zullen verschrikt worden, smarten en weeën zullen hen aangrijpen, zij zullen ineenkrimpen als een barendende vrouw. Verbijsterd zullen zij elkaar aanstaren, hun gezichten zullen vlammen.

JESAJA 13:8

Dit is geen voorbeeld, en de verzen die ik je geef, zijn niet allemaal voorbeelden van hoe God vrucht zoekt bij Zijn volk en het daarom vergelijkt met vrouwen die kinderen krijgen. Ik zeg alleen dat in het algemeen de gedachte dat mannen worden vergeleken met dingen die mogelijk vrucht kunnen voortbrengen — vrouwen die kinderen baren, planten die vrucht dragen — een beeldspraak is die in Jesaja vaak wordt gebruikt. Daarna wordt het specifiek en gaat het erom dat God Zelf dit soort vrucht zoekt bij Zijn volk.

In hoofdstuk 21, vers 3, staat:

Daarom zijn mijn lendenen vol pijnscheuten. Weeën hebben mij aangegrepen als de weeën van een barendende vrouw. Ik krimp ineen bij het horen, ik ben verschrikt bij het zien.

JESAJA 21:3

Hier spreekt Jesaja zelf over zijn eigen innerlijke verdriet, dat hevig en pijnlijk was. Hij voelde zich alsof hij ging bevallen, zoals een vrouw.

In hoofdstuk 23, vers 4, zegt hij:

Schaam u, Sidon! Want de zee zegt, de zeevesting zegt: Ik heb geen weeën gehad en ook niet gebaard, geen jongemannen grootgebracht, geen meisjes doen opgroeien.

JESAJA 23:4

De zee brengt geen kinderen voort. Misschien verwijst de zee hier naar de heidenvolken, zoals in Jesaja 54:1, waar de onvruchtbare vrouw de heidenvolken vertegenwoordigt. Maar zij zal voor God inderdaad meer kinderen baren dan Israël.

In hoofdstuk 26, vers 17:

Zoals een zwangere vrouw die op het punt staat te baren, ineenkrimpt en het uitschreeuwt in haar weeën, zo waren wij voor Uw aangezicht, HEERE.

JESAJA 26:17

Wij zijn geweest als een vrouw die pijn lijdt. Dit verwijst naar het feit dat Israël als volk grote rampen heeft doorstaan. Ze zijn bijvoorbeeld door de Assyriërs onder de voet gelopen, en velen van hun volk zijn afgeslacht. Het volk is als een vrouw die pijn lijdt, een pijn die lijkt op weeën.

10

Israël baart wind in plaats van vrucht

Je zou eigenlijk kunnen verwachten dat ze hierdoor enige vrucht zouden voortbrengen. Van een vrouw die aan het bevallen is, kun je gewoonlijk verwachten dat ze een baby krijgt. Maar Israël is als een vrouw die aan het bevallen is. Kijk naar het volgende vers:

Wij waren zwanger, wij krompen ineen, maar het was als baarden wij wind: wij hebben het land geen heil gebracht, wereldbewoners zijn niet geboren.

JESAJA 26:18

Wat hij zegt, is: „We dachten dat we een baby zouden krijgen; we hebben alleen een wind gelaten.” Dat is wat hij zegt. Dat is letterlijk wat hij zegt. We hebben alle pijn doorstaan die de verwachting van vrucht zou rechtvaardigen. Uit dit alles had een baby tevoorschijn moeten komen. Maar in plaats daarvan hebben we alleen maar een wind gelaten. We hebben wind voortgebracht. Met andere woorden, we hebben de vrucht niet voortgebracht. Israël heeft zo veel geleden, maar tevergeefs. Door hun lijden hadden ze vrucht voor God moeten voortbrengen, maar dat deden ze niet. Dat is wat Jesaja zegt.

Bedenk dat in Openbaring, hoofdstuk 12, het overblijfsel van Israël wordt afgebeeld als een vrouw die aan het bevallen is, en zij brengt een kind voort. Dat kind is Jezus. Zo begint Openbaring 12:

En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in haar pijn om te baren.

OPENBARING 12:1-2

Dit is een verwijzing naar Christus. Het is een verwijzing naar Israël, in dat geval het overblijfsel van Israël dat Christus voortbracht. Door Hem vervulde God de belofte aan Abraham dat hij een nageslacht zou voortbrengen dat de volken tot zegen zou zijn. Hij bracht dat nageslacht inderdaad voort door het nageslacht van Abraham, door de nakomelingen van Abraham, maar niet door hen allemaal. Het gebeurde door het trouwe overblijfsel — Maria, Jozef, de familie van Johannes de Doper. Zij maakten allemaal deel uit van het trouwe overblijfsel van Israël, en door die groep kwam Jezus in de wereld.

Maar voordat Jezus wordt geboren, wordt Israël vergeleken met een vrouw die aan het bevallen is. Dit verwijst ongetwijfeld naar de zeer vele beproevingen waarmee Israël te maken kreeg in de jaren voordat Jezus kwam. Ze waren als de weeën van het volk toen het op het punt stond Jezus voort te brengen. In de tijd van Jesaja maakten ze echter ook een soort weeën door. Maar ze brachten Jezus niet voort. Ze brachten geen vrucht voort. Ze lieten alleen een wind. Zo staat het er.

11

God brengt Zelf de Messias voort

In hoofdstuk 42, vers 14, zegt Hij:

Ik heb van oude tijden af gezwegen, Ik heb Mij stilgehouden, Mij bedwongen. Als een barende vrouw zal Ik het uitschreeuwen. Ik zal verwoesten, ja, Ik zal tegelijk verslinden.

JESAJA 42:14

Hier is het feitelijk God Die het uitschreeuwt als een vrouw die aan het bevallen is. Hij brengt vrucht voort. Israël zal het niet doen. Hij zal het moeten doen.

Dit is vaak het geval in het boek Jesaja. God verwonderde Zich erover dat er niemand was, dat er geen voorbidder was. Daarom zegt Hij dat Zijn eigen arm behoud bracht. Hij moest het Zelf doen. Hij zegt:

Ik heb de pers alleen getreden; er was niemand uit de volken met Mij. Ik heb hen vertreden in Mijn toorn, hen vertrappt in Mijn grimmigheid. Hun bloed is op Mijn kleding gespat, heel Mijn gewaad heb Ik besmet.

JESAJA 63:3

Uiteindelijk moet God Zelf voor Zich doen wat Hij van Israël verwachtte dat het voor Hem zou doen. En zo was het God Die uiteindelijk Jezus ter wereld bracht. Zeker, dat gebeurde via het Joodse overblijfsel, via iemand als Maria, maar het was God, en niet Israël als geheel, Die de vrucht voortbracht. De vrucht is het zaad, het zaad van Abraham, Christus de Messias.

Toen ik opgroeide, hebben mensen mij er vaak van overtuigd dat wij tegenwoordig een grote schuld hebben aan het Joodse volk. Ze zeggen dat wij heidenen, en vooral christenen, veel aan de Joden te danken hebben, omdat zij ons de Bijbel hebben gegeven. Zij hebben ons Jezus gegeven. Hoe zouden we de Joden daar niet dankbaar voor kunnen zijn? Lange tijd nam ik zonder er veel over na te denken aan dat dit waar was, totdat ik besepte: wacht eens even. De Bijbel die zij ons hebben gegeven, bestaat uit de boeken van de profeten. Zij hebben de profeten

gedood. De Joden hebben ons de profeten niet gegeven. God heeft ons de profeten gegeven, ondanks de Joden, die hen niet in leven wilden laten. De Joden probeerden de profeten uit te roeien. God heeft ons de profeten gegeven. God heeft ons de Schriften gegeven, ondanks hen.

En Jezus dan? De Joden probeerden Jezus te doden. De Joden hebben Jezus inderdaad gedood. Vervolgens probeerden ze te verhinderen dat Jezus aan de heidenen werd verkondigd. Ondanks hen heeft God Jezus tot ons gebracht. Het is niet Israël dat de eer krijgt voor de zegeningen die door hen heen tot ons zijn gekomen. God krijgt die eer. God heeft het Zelf gedaan, ondanks hen.

Jesaja zegt:

We hadden weeën. We hadden een baby ter wereld kunnen brengen. Maar we hebben helemaal niets voortgebracht. Geen enkele vrucht.

Maar nu krijgt God barensweeën. God zal Zelf de vrucht moeten voortbrengen. Hij zal de Messias moeten voortbrengen. Het volk heeft Hem teleurgesteld.

12

Geestelijke vrucht en de wijngaard

Nu komen we bij de specifiekere plaatsen waar God benadrukt dat Hij vrucht van Zijn volk verlangt. Vergeet niet dat Jezus over bepaalde mensen zei:

Aan hun vruchten zult u hen herkennen. Men plukt toch geen druif van doornstruiken of vijgen van distels?

MATTHEÛS 7:16

Goede vrucht komt van goede bomen, slechte vrucht van slechte bomen. God wil vrucht, en elke boom die geen vrucht voortbrengt, zal Hij omhakken en in het vuur werpen. Dit verwijst allemaal naar mensen.

Paulus spreekt in Galaten 5:22 over vrucht. Hij zegt:

De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

GALATEN 5:22

enzovoort. Hij noemt de eigenschappen die God in ons leven voortgebracht wil zien. Hij noemt dat vrucht. De Heilige Geest moet die voortbrengen, want wij kunnen dat zelf niet.

Maar als we nu teruggaan naar Jesaja 5, waarop ik al heb gezinspeeld en waarvan we eerder zelfs al kort een gedeelte hebben bekeken, vinden we deze gelijkenis. Jesaja 5:1:

Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard. Mijn Beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel.

JESAJA 5:1

Wijngaarden zijn er om druiven voort te brengen. Jesaja zegt:

Mijn allerliefste — hiermee bedoelt Jesaja God, zijn geliefde —

Hij spitte hem om en zuiverde hem van stenen, Hij beplante hem met edele wijnstokken. In het midden ervan bouwde Hij een toren, en hakte ook een perskuip daarin uit. Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort.

JESAJA 5:2

Hij verwachtte dus dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht wilde druiven voort.

Wild betekent niet verbouwd. Ze hadden net zo goed kunnen groeien zonder enige verzorging, zonder enige hulp. Hij deed veel moeite om de obstakels weg te nemen die zouden kunnen verhinderen dat Hij een goede wijnoogst kreeg. Hij kocht een goed stuk grond. Hij plantte er een goede wijnstok, van goede afkomst. Hij verwijderde alles uit de grond wat in de weg zou

kunnen zitten. Hij zette er een omheining omheen. Hij legde er een wijnpers in aan. Hij deed alles wat een man zou doen in de hoop een goede wijnoogst te krijgen en aan deze onderneming goede wijn over te houden.

Maar Hij zegt dat Hij geen goede druiven kreeg toen de tijd van de wijnoogst aanbrak. Hij kreeg wilde druiven, dat wil zeggen, druiven zoals die vanzelf hadden kunnen groeien zonder al het werk dat Hij eraan had gedaan. Hij verzorgde de wijngaard, maar kreeg niet de vruchten van Zijn verzorging.

We hebben vers 7 al gelezen, waar Hij zegt:

Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.

JESAJA 5:7

Hij zocht recht. Hij zocht barmhartigheid. Dat is de vrucht die Hij wilde zien.

13

Israël kreeg alles om vrucht te dragen

Wat betekent dat? Het betekent dat God, toen Hij het volk Israël vestigde, hun alle gelegenheid gaf om goede vrucht voort te brengen. Welke goede vrucht? Recht en gerechtigheid. God wilde een rechtvaardig en rechtschapen volk, mensen van wie het volksbestaan, de politiek en de economie blijf zouden geven van rechtvaardig handelen en van een leven dat rechtvaardig was in de ogen van God: de juiste manier van leven.

Om dat mogelijk te maken, gaf Hij hun alles wat nodig was. Hij gaf hun een stuk grond waaruit Hij alle slechte invloeden verdreef. De Kanaänieten moesten vertrekken, zodat Israël de kans kreeg opnieuw te beginnen zonder invloed van kwaad van buitenaf. Hij gaf hun Zijn wetten, de allerbeste wetten die ooit in de geschiedenis aan enig volk zijn gegeven, wetten die omschrijven wat rechtvaardig en rechtschapen gedrag is. Hij verzorgde Israël. Hij hield Zich met Israël bezig. Hij zond hun profeten. Hij zond hun leiders. Hij gaf hun Zijn Woord, enzovoort.

Hij bewerkte hen zoals een man misschien een stuk grond gereedmaakt voor een wijngaard of een akker waarvan hij wat vrucht wil krijgen. Hij deed alles wat volgens Hem nodig zou zijn om uit Israël een volk voort te brengen dat rechtvaardig en rechtschapen was. Dat is de vrucht die Hij van hen wilde.

Maar toen Hij kwam kijken naar wat ze voortbrachten, was het niet beter dan wat de wilde planten buiten Israël voortbrachten. Ze waren niet beter dan de Moabieten, de Edomieten, de Ammonieten of de Filistijnen, die nooit door God verzorgd waren. Al Zijn verzorging, al Zijn inspanningen waren voor niets geweest, zo vond Hij.

14

Gods aanklacht tegen Zijn wijngaard

Hij zei in vers 3:

Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard.

JESAJA 5:3

Wie staat hier in zijn recht? Wie heeft wie teleurgesteld? Laten we een oordeel vellen. Iemand zit hier fout. Ik had verwachtingen en die zijn niet uitgekomen. Ben Ik degene die onredelijk is? Oordeel tussen Mij en Mijn wijngaard. We hebben hier een geschil. Ik heb alles gedaan wat Ik maar voor de wijngaard kon doen. Mij kan hiervan geen verwijt worden gemaakt, zegt Hij. Het moet hun schuld zijn.

Hij zegt in vers 4:

Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht?

JESAJA 5:4

Deze vraag is natuurlijk theologisch bijzonder veelzeggend, vooral wanneer we horen dat de theologie van veel mensen hun leert dat God zoiets heeft als onweerstaanbare genade. Volgens die theologie besluit God eenvoudig wie Hij wil behouden en zorgt Hij ervoor dat dit gebeurt. God bepaalt welke resultaten Hij wil en brengt die soeverein tot stand, omdat er geen andere wil is die met Zijn wil in botsing kan komen. Gods wil wordt in hun ogen altijd gedaan. Deze zogenaamde onweerstaanbare genade is als een trekstraal waarover God beschikt. Hij wil dat iemand behouden wordt. Hij hoeft diegene alleen maar in het vizier van Zijn trekstraal te krijgen en die persoon wordt onweerstaanbaar tot Hem getrokken. Ze worden rechtvaardig. Ze worden gelovigen. Ze komen tot bekering. Ze worden wat Hij wil dat ze zijn. Dat is de onweerstaanbare genade van de calvinistische theologie.

Maar in het Oude Testament lijkt God die niet in werking te hebben. Hij zegt in feite: Ik kan niets bedenken wat Ik niet heb gedaan. Ik kan geen enkele mogelijkheid bedenken die Mij ter beschikking stond en die Ik niet heb benut om hier goede resultaten te krijgen. Er moet hier een andere wil dan de Mijne bij betrokken zijn, want Ik wilde goede druiven en dat is niet wat er gebeurde. Ik deed alles wat in Mijn vermogen lag om dat te laten gebeuren, en toch was er iets anders waardoor het niet gebeurde. Wat kan dat zijn geweest? Het was de slechte, koppige vrije wil van degenen die een ander plan hadden dan God.

Hij doet alsof Hij niet over andere middelen beschikte die Hij nog niet had ingezet om de gewenste resultaten te krijgen. Toen Hij goede druiven wilde, wat kon Hij dan nog meer doen om die te krijgen? Hij lijkt te zeggen: Ik heb al Mijn mogelijkheden uitgeput. Ik heb al Mijn middelen uitgeput. En toch was er iets wat niet in Mijn macht lag, namelijk de opstandigheid van vrije, moreel verantwoordelijke mensen. Uiteindelijk krijgen zij de beslissende stem over de vraag of ze wel of niet rechtvaardig zullen zijn.

15

Gods roep en de vrije keuze van mensen

God doet alles wat Hij kan om mensen voor Zich te winnen. Jezus zei:

Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:44

We zijn dus allemaal getrokken, maar niet onweerstaanbaar. Hij probeert sommigen te trekken die niet komen. Jezus zei:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!

MATTHEÛS 23:37

Ik wilde het, maar jullie wilden het niet. Ik wilde jullie bijeenbrengen, maar jullie wilden niet, zei Hij.

Het is duidelijk dat de Schrift nergens leert dat God alles van mensen gedaan krijgt wat Hij wil en dat de vrije wil van de mens Hem niet kan weerstaan. God zegt dat Hij weerstaan is, helaas tot schade van de mensen die Hem weerstaan. Als je je tegen Gods wil verzet, doe je dat tot je eigen schade.

Kijk eens naar Jesaja 65. In Jesaja 65, vers 12, zegt God:

Ik zal u tellen, maar voor het zwaard. U zult allen moeten neerbukken ter slachting, omdat Ik geroepen heb, maar u niet geantwoord hebt, omdat Ik gesproken heb, maar u niet geluisterd hebt, maar gedaan hebt wat slecht was in Mijn ogen, en gekozen hebt voor wat Mij niet behaagt.

JESAJA 65:12

Met andere woorden, jullie zijn voorbestemd om in de oorlog te sterven.

En waarom?

Als God nu de Enige is Die bepaalt of we wel of niet antwoorden, en wij dat niet bepalen, waarom verwijt Hij het hun dan?

Nou, God, weet U dan niet dat er zoiets als totale verdorvenheid bestaat? Beseft U dan niet dat ik niet kan antwoorden tenzij U mij soeverein wedergeboren laat worden en mij door Uw onweerstaanbare genade trekt? Weet U dat dan niet, God, dat U, wanneer U roept, niet kunt

verwachten dat ik antwoord, tenzij U ervoor zorgt dat het gebeurt? Want dat is Uw taak, God. U hebt de onweerstaanbare genade. Ik heb de totale verdorvenheid. Dat is calvinisme.

God lijkt dat niet te beseffen. Hij lijkt te denken dat het hun schuld is. Hij zegt: Daarom ga Ik jullie afslachten, omdat Ik jullie geroepen heb en jullie niet gekomen zijn. Hij neemt in geen enkel opzicht persoonlijk de verantwoordelijkheid door te zeggen: Natuurlijk, Ik heb jullie niet gekozen. Daarom zijn jullie niet gekomen. Jullie waren niet uitverkoren en jullie konden niet komen. God weet niets van die leer. Die ontstond pas bij Augustinus, vierhonderd jaar na Christus.

Hij zegt:

Ik riep, maar jullie antwoordden niet. Toen Ik sprak, luisterden jullie niet. Jullie deden wat slecht was in Mijn ogen en jullie kozen — dat klinkt als kiezen, als vrije wil —

Ik zal u tellen, maar voor het zwaard. U zult allen moeten neerbukken ter slachting, omdat Ik geroepen heb, maar u niet geantwoord hebt, omdat Ik gesproken heb, maar u niet geluisterd hebt, maar gedaan hebt wat slecht was in Mijn ogen, en gekozen hebt voor wat Mij niet behaagt.

JESAJA 65:12

Ik had gewild dat jullie het ene hadden gekozen, maar jullie kozen iets anders.

16

Gods soevereiniteit en menselijke keuzes

Kijk nu eens in hoofdstuk 66. Jesaja 66, vers 4. God zegt:

zo zal Ik het loon voor hun handelingen kiezen en zal Ik over hen doen komen wat zij vrezen, omdat Ik riep, maar niemand antwoord gaf, Ik sprak, maar zij niet luisterden. Zij deden wat slecht is in Mijn ogen en zij kozen wat Mij niet behaagt.

JESAJA 66:4

Dat is duidelijk het refrein dat we zojuist gelezen hebben, behalve dat er in deze tekst iets nieuws staat. Hij zegt:

Jullie kozen iets waar Ik geen plezier in heb. Daarom zal Ik de gevolgen kiezen die jullie zullen ondergaan. Ik zal jullie waanvoorstellingen kiezen, omdat jullie verkeerd gekozen hebben.

Dat is de soevereiniteit van God. Een koning is soeverein als hij alle kaarten in handen heeft, als hij het laatste woord heeft. Zeggen dat een koning soeverein is, betekent niet dat hij elke beslissing van zijn onderdanen tot in detail aanstuurt. Een soevereine koning stelt de regels vast en handhaaft die regels. Hij heeft het recht om dat te doen. Dat is wat soevereiniteit betekent. Hij is soeverein. Hij kan de regels vaststellen. Hij hoeft aan niemand verantwoording af te leggen. Iedereen legt aan hem verantwoording af. Hij hoeft zich tegenover niemand voor zijn daden te verantwoorden. Hij doet wat hij wil en hij heeft alle recht om dat te doen. Dat is wat soevereiniteit betekent. Veel koningen worden soevereinen genoemd, en dat zijn ze ook. Maar dat betekent niet dat ze het leven van iedereen in hun rijk tot in detail aansturen. Het betekent niet dat zij bepalen met wie iedereen zal trouwen, hoe laat iedereen 's morgens zal opstaan of wat iedereen als ontbijt zal eten. Alles tot in detail aansturen is niet hetzelfde als soevereiniteit.

De opvatting van Augustinus introduceerde een idee van soevereiniteit dat voordien niet in de gemeente bestond. De opvatting van Augustinus over soevereiniteit zou beter minutieuze voorzienigheid genoemd kunnen worden. Minutieuze voorzienigheid betekent dat God door Zijn voorzienigheid alles tot in de kleinste bijzonderheden laat gebeuren. Minutieus betekent: tot in elk detail. Voor de calvinist betekent absolute soevereiniteit een minutieuze ingreep van de voorzienigheid. Dus als je zondigt, is dat door God verordend. Als je niet zondigt, is dat door God verordend. Als je behouden wordt, heeft God dat verordend. Als je niet behouden wordt, heeft God dat verordend. Er wordt daadwerkelijk geleerd dat God verordend heeft dat Adam en Eva onvermijdelijk moesten vallen. Dat maakte deel uit van Zijn plan. Het maakte deel uit van Zijn besluit. Alles ligt vast in Zijn besluit, omdat Hij soeverein is, zeggen ze.

Maar dat is niet wat het woord 'soeverein' werkelijk betekent. Soeverein betekent niet dat de koning ieders leven beheerst. Het betekent dat hij de regels vaststelt en ze handhaaft. God heeft de regels gemaakt. Zij hebben de regels overtreden. Hij heeft hen gestraft, omdat Hij het recht heeft om dat te doen. Ze kunnen de regels niet overtreden en ermee weggkomen, omdat Hij de Koning is. Hij is soeverein. Hij heeft het recht Zijn eigen regels te handhaven. Hij kan alle regels

maken die Hij wil en ze handhaven. Hij is soeverein. Maar dat betekent niet dat Hij voorschrijft wie de regels wel en wie ze niet zal naleven. Hij schrijft eenvoudig voor wat er zal gebeuren als ze dat niet doen. Dat is soevereiniteit.

Hij zegt:

Jullie kozen iets waarvan Ik niet wilde dat jullie het zouden kiezen. Ik riep, wat betekent dat Ik wilde dat jullie kwamen. Maar jullie kwamen niet. Ik sprak, wat betekent dat Ik wilde dat jullie luisterden, maar jullie luisterden niet. Jullie wilden niet luisteren. Dus nu is het Mijn beurt om te kiezen. Ik zal kiezen wat jullie moeten ondergaan voor wat jullie hebben gedaan.

Dat is wat de Schrift leert over Gods soevereiniteit.

17

Oordeel over wijngaard en vijgenboom

Jesaja zegt dat God een wijngaard plantte. Hij wilde werkelijk goede vruchten. Die kreeg Hij niet. God krijgt niet altijd wat Hij wil. God vraagt Zichzelf af:

Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht?

JESAJA 5:4

Dus zegt Hij in Jesaja, hoofdstuk 5, vers 5:

Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrapt zal worden.

JESAJA 5:5

Met andere woorden: 'Ik heb Israël een kans gegeven, een goede kans, met elk denkbaar voordeel, maar ze hebben de vrucht niet voortgebracht. Dus nu krijgen ze geen enkele kans meer.'

Dit is zonder twijfel de betekenis van deze symbolische handeling van Jezus, toen Hij naar de vijgenboom ging. Die staat in drie van de evangeliën opgetekend. In de laatste week dat Christus hier op aarde verbleef, vóór Zijn kruisiging, ging Hij op een dag vanuit Bethanië naar Jeruzalem en zag Hij deze vijgenboom. Hij had honger. De boom had bladeren. In Israël verschijnen de bladeren gewoonlijk niet vóór de vruchten. Een van de evangeliëschrijvers, volgens mij was het Markus, vertelt ons dat het eigenlijk nog niet het seizoen voor vijgen was. Het hoeft ons dus misschien niet te verbazen dat er uiteindelijk geen vruchten aan de vijgenboom zaten. Het was niet het seizoen. Maar sommige vijgenbomen droegen wel vroege vruchten, en als ze bladeren hadden, was dat daar gewoonlijk een aanwijzing voor. Hoewel het niet het seizoen voor vruchten was, wekte deze vijgenboom de indruk dat hij vruchten droeg.

Jezus had honger. Hij kwam naar de boom, keek onder de bladeren en vond geen vruchten. Hij zei tegen de boom:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.

MARKUS 11:14

De boom verdorde en stierf, en niemand heeft er ooit nog vruchten van gegeten.

Jezus heeft de betekenis van die gelijkenis nooit uitgelegd, maar de meeste geleerden van vrijwel elke theologische overtuiging geloven dat die vijgenboom Israël voorstelde. Een vijgenboom hoort vrucht voort te brengen. Israël hoorde vrucht voort te brengen. Israël had al het gebladerte. Ze gedroegen zich godsdienstig. De Farizeeën vertoonden uiterlijk alle tekenen van gerechtigheid. Maar als je onder de bladeren keek, was daar geen echte vrucht. Het was allemaal schijn. Het was allemaal uiterlijk vertoon.

Dus Jezus vervloekt de boom en zegt:

Niemand zal ooit nog vruchten van je eten.

Het is helemaal voorbij met jou, Israël. Je hebt je kans gehad om vrucht voort te brengen. Dat heb je niet gedaan. Nu krijg je die kans niet meer. Het is afgelopen met je. Geen vrucht meer van jou.

Dat is wat Jesaja 5 zegt:

Ik gaf hun de gelegenheid, maar zij brachten geen goede vrucht voort. Daarom zal Ik de wijngaard afbreken. Niemand zal hem nog snoeien of ompspitten. Deze wijngaard heeft zijn kans gehad en krijgt nu een andere bestemming, omdat hij niet heeft benut wat Ik ervoor heb gedaan.

18

Jezus als ware wijnstok en Israël

Bedenk dat Jezus in Johannes 15 zei:

| Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier.

JOHANNES 15:1

oftewel de verzorger van de wijnstok. Hij zegt:

| Jullie zijn de ranken.

JOHANNES 15:5

In Jesaja was de wijnstok Israël of Juda. Nu komt Jezus en zegt:

| Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier.

JOHANNES 15:1

Met andere woorden: Ik ben het ware Israël. God zocht vrucht bij Israël, de wijnstok, de wijngaard. Hij vond die niet. Hij zal die bij Mij vinden. Ik ben de ware wijnstok, en iedere rank die in Mij blijft, zal veel vrucht voortbrengen. Met andere woorden: de gemeente, de christenen, die uitlopers zijn van Christus Zelf, zoals ranken uitlopers van een wijnstok zijn, zoals ledematen delen van een lichaam zijn. Zij die in Christus zijn en in Hem blijven, zullen de vrucht voortbrengen die God zocht en zijn het nieuwe Israël, de nieuwe wijngaard.

Ik wil je iets laten zien in Mattheüs 21. Ik weet zeker dat velen dit kennen, maar in verband met Jesaja 5 is het heel betekenisvol. Jezus vertelt namelijk een gelijkenis waarin Hij bewust de beeldspraak van Jesaja 5 overneemt. In Mattheüs 21, vers 33, zei Jezus:

Luister naar een andere gelijkenis. Er was iemand, een heer des huizes, die een wijngaard plantte. Hij zette er een omheining omheen, groef er een wijnpersbak in uit en bouwde een toren. En hij verhuurde hem aan landbouwers en ging naar het buitenland.

MATTHEÛS 21:33

Dit is niet woordelijk hetzelfde, maar het herhaalt Jesaja 5 duidelijk. God zegt:

God zegt in Jesaja 5, samengevat:

Ik plantte op een vruchtbare heuvel een goede wijnstok. Ik bouwde een toren, zette er een omheining omheen en deed alles om deze wijngaard vruchtbaar te maken.

Jezus gebruikt taal uit Jesaja 5, zodat Zijn luisteraars kunnen weten dat Hij hier naar Israël verwijst, net als Jesaja. Dan voegt Hij iets toe wat Jesaja niet deed. Hij zegt:

En hij verhuurde de wijngaard aan wijnbouwers en vertrok naar een ver land.

De wijngaard is dezelfde als in Jesaja, maar er is hier een nieuw element. Jesaja noemt dit niet. God vertrouwde Zijn wijngaard toe aan mensen die er zorg voor droegen. Zij moesten hem bewerken en alles doen wat nodig was om hem vrucht voor God te laten voortbrengen. Dit zijn de leiders van Israël. God gaf Israël leiders: profeten, priesters, koningen en richters. Het was hun taak om de Israëlieten aan te moedigen een heilig, rechtvaardig en rechtschapen volk te zijn. De leiders schoten hierin kennelijk tekort, en Israël heeft nooit werkelijk gebracht wat het moest brengen. In deze gelijkenis worden de leiders hiervoor verantwoordelijk gehouden.

Vers 34:

Toen de tijd van de vruchten naderde, stuurde hij zijn dienaren naar de landbouwers om zijn vruchten te ontvangen.

MATTHEÛS 21:34

Dat is het moment waarop God vond dat Hij enige vrucht uit deze wijngaard hoorde te krijgen.

De vrucht is opnieuw recht en gerechtigheid, weet je nog. De dienaren die God naar Israël stuurt om recht en gerechtigheid te verkrijgen, zijn dus de profeten. Dat was in feite de boodschap van de profeten. God stuurde Zijn boodschappers, die zeiden: Israël, waar is de vrucht? God wil dat jullie rechtvaardig zijn. God wil dat jullie rechtschapen zijn. Maar dat zijn jullie niet. De profeten komen namens God en zeggen: Waar is de vrucht? De eigenaar wil de vrucht. Hij is de eigenaar van de wijngaard. Hij hoort vrucht te krijgen.

19

Profeten en Zoon door de pachters gedood

En de landbouwers namen zijn dienaren, sloegen de één, doodden een ander, en stenigden een derde. Nogmaals stuurde hij andere dienaren, meer in aantal dan de eerste, en zij deden met hen hetzelfde.

MATTHEÛS 21:35-36

Dit is eenvoudigweg een samenvatting van de hele oudtestamentische tijd, toen God de ene profeet na de andere naar Israël stuurde. Zij werden allemaal op een vergelijkbare manier behandeld. Ze werden gedood, gestenigd, geslagen en weggejaagd. Zo behandelde Israël de profeten. Het is alsof de leiders van Israël vrucht hoorden voort te brengen. De profeten wezen hen daarop en werden erom afgeranseld of gedood.

Dan staat er in vers 37:

Ten slotte stuurde hij zijn zoon naar hen toe en zei: Voor mijn zoon zullen zij ontzag hebben.

MATTHEÛS 21:37

Dit is ondubbelzinnig. Dit verwijst naar de komst van Christus. Chronologisch gebeurt het later dan wat er met de dienaren gebeurde die werden geslagen en weggejaagd.

De dienaren kwamen dus vóór de tijd van Christus; zij waren de oudtestamentische profeten. Nu komen we bij de tijd van Christus Zelf. Jezus is in Israël verschenen. Hij heeft dezelfde boodschap als de profeten: wees rechtschapen, wees rechtvaardig en breng de vrucht voort die God wil. Zal het deze keer beter werken? Hij zegt:

Ze zullen mijn zoon vast wel respecteren.

Let op deze woorden: ‘als laatste van allen’. Dit is Israëls laatste kans. God gaf hun kans na kans na kans na kans. Ze doodden Zijn profeten. Jezus komt; het is hun laatste kans. Hierna krijgt Israël geen kansen meer. Deze keer moeten ze het goed doen, anders zullen ze nooit meer een kans krijgen om die vrucht voort te brengen. Net als de vijgenboom die vervloekt is en waarvan nooit meer iemand vrucht zal eten.

Maar toen de landbouwers de zoon zagen, zeiden zij onder elkaar: Dit is de erfgenaam. Kom, laten we hem doden en zijn erfenis voor onszelf houden.

MATTHEÛS 21:38

Ze wisten dat het de zoon was.

Met andere woorden: “Wij zijn hier maar de krakers. Wij zijn slechts de pachters van deze wijngaard. Zijn vader is de eigenaar, maar hij is degene die hem zal erven. Als dat gebeurt, krijgt hij hem van ons. Wij raken hem kwijt en hij krijgt hem. Maar als we hem doden, kunnen we hem houden. We hebben krakersrechten. Wie iets in bezit heeft, staat juridisch sterk. Wanneer de vader sterft, blijven we hier gewoon. We zitten hier al die tijd al, en we zullen de zoon gewoon doden, want hij is onze enige rivaal om het eigendom van deze wijngaard. Laten we hem doden, en dan zal zijn erfenis van ons zijn.”

Dat was kennelijk de drijfveer van de leiders van Israël toen zij Jezus zagen. Jezus is de Messias. Hij is de Koning Die God heeft gezonden. Als we Hem niet doden, zal Hij de wijngaard bezitten, en het ziet er niet naar uit dat Hij ons in Zijn kabinet zal houden. We kunnen ons dus maar beter van Hem ontdoen, en dan kunnen we de macht behouden die we al die tijd hebben gehad. Dus doodden ze Hem.

Jezus zegt:

Wanneer dan de heer van de wijngaard komen zal, wat zal hij met die landbouwers doen?

MATTHEÛS 21:40

Dit is niet de wederkomst. Dit is duidelijk het jaar 70 na Christus. Het is de komst van de eigenaar.

Wat zal hij met die wijnbouwers doen?

De toehoorders zeiden tegen Jezus:

Zij zeiden tegen Hem: Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven.

MATTHEÛS 21:41

Met andere woorden, de eigenaar geeft Zijn verlangen naar vrucht niet op, maar Hij zal nieuwe arbeiders in Zijn wijngaard moeten vinden die deze vrucht voortbrengen. Deze mensen moeten weg. Ze moeten niet alleen weg, ze moeten sterven. Het zijn moordenaars. Hij zal die ellendige moordenaars volkomen vernietigen. En daarna zal Hij de wijngaard aan iemand anders geven, die zal doen wat zij horen te doen: de vrucht voortbrengen.

20

De gemeente moet gerechtigheid dragen

Jezus maakt daar een paar opmerkingen over, en vervolgens bevestigt Hij in vers 43 wat zij zeiden. Hij zegt:

Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.

MATTHEÛS 21:43

“Van jullie” betekent: van Israël. Het volk dat de vruchten zal voortbrengen, is de gemeente. Hij heeft de taak en de opdracht om vrucht te dragen nu aan ons gegeven. Vandaar dat Jezus zei dat elke rank in Hem die in Hem blijft, veel vrucht zal dragen. Christenen zijn de ranken die met Jezus verbonden zijn. Hij is de ware wijnstok. Wij zijn in Hem, en wij zijn degenen die vrucht dragen als wij in Hem blijven.

Wat is die vrucht? Recht en gerechtigheid. Met andere woorden, een ware discipel van Jezus volgt de leer van Jezus, en zijn leven wordt gekenmerkt door rechtvaardigheid in zijn omgang met anderen en gerechtigheid in zijn gedrag. Dit is heel duidelijk in het Nieuwe Testament. Christenen leiden een rechtvaardig leven. Ik besef dat ons is geleerd: “Nee, wij zijn alleen rechtvaardig door geloof. Gerechtigheid wordt ons alleen toegerekend.” Nee, als ons geloof echt is, wordt ons inderdaad door geloof gerechtigheid toegerekend. Maar als ons geloof echt is, wordt ons niet alleen gerechtigheid toegerekend. We worden ook rechtvaardig gemaakt.

Johannes zegt in 1 Johannes, hoofdstuk 3 — in 1 Johannes wordt zo vaak naar gerechtigheid verwezen — in vers 7:

Lieve kinderen, laat niemand u misleiden. Wie de rechtvaardigheid doet, is rechtvaardig, zoals Hij rechtvaardig is.

1 JOHANNES 3:7

Natuurlijk zijn we rechtvaardig door geloof, maar hoe weten we of wij behoren tot degenen die inderdaad door geloof rechtvaardig zijn gemaakt? Dat kun je zien doordat we gerechtigheid beoefenen. Degene die gerechtigheid beoefent, toont daarmee dat hij rechtvaardig is. Je kunt beweren dat je rechtvaardig bent. Je kunt zeggen: “Ik ben gerechtvaardigd door geloof. Ik ben rechtvaardig voor God.” Nou, laten we eens kijken. Laten we eens kijken of je dat bent. Laat het zien. Als je gerechtigheid beoefent, dan is je bewering waar. Je bent werkelijk behouden. Je bent inderdaad rechtvaardig. Maar er staat:

Wie de zonde doet, is uit de duivel; want de duivel zondigt vanaf het begin. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, dat Hij de werken van de duivel verbreken zou.

1 JOHANNES 3:8

Zo iemand is niet behouden.

Gerechtigheid is nog steeds de vrucht die in Gods wijngaard wordt voortgebracht. Alleen is Jezus de wijnstok, zijn wij de ranken, en brengt Hij door ons de vrucht voort waar God altijd naar verlangde en die Hij kennelijk niet van Israël kon krijgen. We zagen natuurlijk in hoofdstuk 26:18 dat Israël in barensnood was om een kind, of vrucht, voort te brengen, maar geen vrucht voortbracht, alleen wind. Israël slaagde er niet in vrucht voort te brengen, maar God heeft besloten dat Hij hoe dan ook Zijn vrucht zal krijgen.

21

De Messias verzekert de beloofde vrucht

Laat me je een paar verzen laten zien die aantonen dat God heeft besloten dat Hij uiteindelijk inderdaad Zijn vrucht zal krijgen. In een van de vroegste Messiaanse passages in Jesaja, de tweede, staat in hoofdstuk 4, vers 2:

Op die dag zal de SPRUIT van de HEERE tot een heerlijk sieraad zijn, en de vrucht van de aarde tot glorie en luister voor hen in Israël die ontkomen zijn.

JESAJA 4:2

Dat verwijst naar Christus.

Je kunt dit ook vertalen als 'de vrucht van het land'; beide betekenissen zijn mogelijk.

Dat wil zeggen: er zal vrucht in het land zijn. Er zal vrucht op de aarde zijn. Wanneer de Messias komt, zal dat de oplossing voor het probleem zijn. Het probleem was dat Israël de vrucht nooit voortbracht. De oplossing is Jezus. Hij komt als de Loot, als de wijnstok, en dan zal er inderdaad prachtige vrucht zijn, het soort vrucht waar God al die tijd naar heeft gezocht.

Hoofdstuk 37, vers 31, zegt:

want opnieuw zal wat ontkomen, wat overgebleven is van het huis van Juda, wortel schieten naar beneden toe en vrucht dragen de hoogte in,

JESAJA 37:31

Wij zijn geworteld en gegrond in Jezus, en wij dragen vrucht doordat wij met Hem verbonden zijn. Dat is wat hier wordt voorzien. God heeft bepaald dat Hij de vrucht die Hij niet van Israël heeft gekregen, van ons zal krijgen.

In Jesaja 61, vers 3, worden wij bomen van gerechtigheid genoemd. Het laatste deel van dat vers zegt:

om aangaande de treurenden van Sion te beschikken dat hun gegeven zal worden sieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een benauwde geest, opdat zij genoemd worden eiken van de gerechtigheid, een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken.

JESAJA 61:3

Wij zijn Gods bomen. Wij zijn nu Gods planting, en gerechtigheid is de vrucht die deze bomen voortbrengen. In hetzelfde hoofdstuk staat in vers 11:

Want zoals de aarde haar gewas voortbrengt, en zoals een tuin het daarin gezaaide doet opkomen, zo zal de Heere HEERE gerechtigheid doen opkomen en lof voor alle volken.

JESAJA 61:11

Een tuin brengt vrucht voort. God zegt dat de aarde vrucht van gerechtigheid en lof aan God zal voortbrengen.

Het is interessant dat Hij zegt:

Zoals een tuin laat groeien wat erin gezaaid is en de aarde haar gewassen laat opkomen, vrijwel uit zichzelf. Dat wil zeggen: mensen kunnen dat niet laten gebeuren. Wij kunnen het zaad erin stoppen, maar wij kunnen het niet tevoorschijn laten komen. Alleen God kan dat doen. Er zijn natuurkrachten die onder Gods gezag staan, niet onder het onze, zodat het voor ons lijkt alsof de grond zelf het zaad laat groeien.

22

Groeiende vrucht en de komende oogst

Jezus neemt juist dat beeld over in Markus, hoofdstuk 4, en vertelt daar deze specifieke korte gelijkenis over. Markus 4:26 tot en met 29:

Ook zei Hij: Zo is het Koninkrijk van God: als wanneer iemand het zaad in de aarde werpt en slaapt en opstaat, nacht en dag; en het zaad ontkiemt en komt op, zonder dat hij zelf weet hoe. Want de aarde brengt vanzelf vrucht voort: eerst de halm, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar. En als de vrucht het toelaat, zendt hij meteen de sikkel erin, omdat de oogsttijd aangebroken is.

MARKUS 4:26-29

Het is natuurlijk dezelfde gedachte die Hij uit Jesaja 61 overneemt. De tuin zelf laat de plant groeien. De aarde brengt uit zichzelf gewassen voort. Eerst het sprietje, dan de aar, en daarna het volle koren, dat de vrucht is. Dit is een graanvrucht in de aar. Maar wanneer het koren rijp is, slaat hij er meteen de sikkel in, omdat de oogst gekomen is.

Naar alle waarschijnlijkheid is de oogst hier het einde van de wereld, de wederkomst, wanneer Hij komt om de aarde te oogsten. Wanneer gebeurt dat? Wanneer het koren rijp is geworden. Jezus zaaide zaad. Het groeit. Hij brengt vrucht voort, maar niet alles tegelijk. Eerst is er het sprietje. Dan heb je de korenaar aan de halm. Daarna wordt de vrucht rijp. Het koren rijpt in de aar. Wanneer het koren rijp en volgroeid is, is het tijd voor de oogst.

Met andere woorden, wij willen dat Jezus nu meteen terugkomt, maar Hij wacht op vrucht. Hij wacht al honderden en duizenden jaren op vrucht. Hij wacht nog steeds. Israël belijdt dat in Jesaja: wij hebben geen gerechtigheid op aarde tot stand gebracht. De gemeente heeft dat evenmin gedaan. Individuele christenen zijn rechtvaardige mensen geweest, maar de gemeente heeft nog geen rechtvaardige gemeenschap tot stand gebracht die ervan getuigt dat zij God toebehoort.

Jezus zei dat het geleidelijk zal gaan. Het zal tijd kosten. Eerst komt het sprietje, dan de aar en daarna het rijpe koren in de aar. Wanneer het koren volgroeid en rijp is, slaat hij er de sikkel in. Het zou dwaas zijn om dat eerder te doen. Wij willen dat Jezus nu komt en ons uit deze boze wereld haalt, en dat zou iets prachtigs zijn. Maar wij moeten bedenken dat Hij meer voor ogen heeft dan ons comfort. Hij heeft Zijn plan. Zijn plan is dat de aarde vervuld zal worden van de heerlijkheid van de Heere. Hij zal niet falen of ontmoedigd raken totdat Hij het recht op aarde heeft gevestigd. De eilanden, de kustlanden, wachten erop dat deze vrucht bij hen wordt gebracht. Dit is een van de thema's die wij vaak in Jesaja tegenkomen. Er is nog meer over te zeggen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Genesis 16:2
- Jesaja 7:2
- Jesaja 10:19
- Jesaja 10:33-34
- Jesaja 14:8
- Jesaja 55:12
- Jesaja 61:3
- Jesaja 5:7
- Mattheüs 7:16
- Mattheüs 3:10
- Lukas 23:27-31
- Mattheüs 7:17-19
- Mattheüs 7:20

- Jesaja 9:17
- Jesaja 10:17
- Hebreëën 6:7
- Richteren 8:23
- Richteren 9:8
- Jesaja 19:16
- Jesaja 3:12
- Jesaja 13:8
- Jesaja 21:3
- Jesaja 23:4
- Jesaja 26:17
- Jesaja 26:18
- Openbaring 12:1-2
- Jesaja 42:14
- Jesaja 63:3
- Galaten 5:22
- Jesaja 5:1
- Jesaja 5:2
- Jesaja 5:3
- Jesaja 5:4
- Johannes 6:44
- Mattheüs 23:37
- Jesaja 65:12
- Jesaja 66:4
- Jesaja 5:5
- Markus 11:14
- Johannes 15:1
- Johannes 15:5
- Mattheüs 21:33
- Mattheüs 21:34
- Mattheüs 21:35-36
- Mattheüs 21:37
- Mattheüs 21:38
- Mattheüs 21:40

- Mattheüs 21:41
- Mattheüs 21:43
- 1 Johannes 3:7
- 1 Johannes 3:8
- Jesaja 4:2
- Jesaja 37:31
- Jesaja 61:11
- Markus 4:26-29

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.